

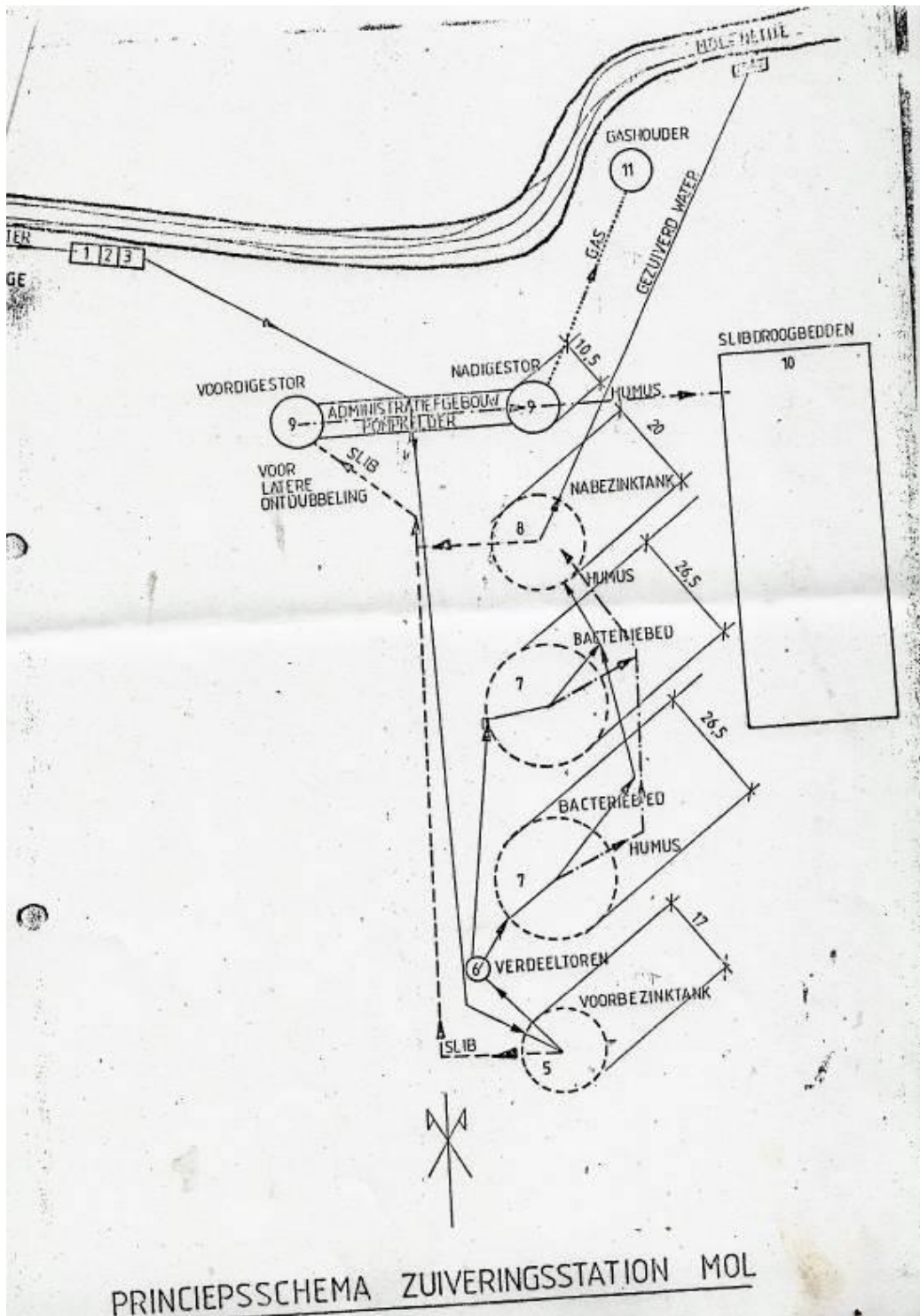
Het rioolwaterzuiveringsstation

aan de Borgerhoutsendijk

Bijdrage en foto's: Rik Nuyts

Tijdens de rondleiding in het vernieuwde waterzuiveringsstation langs de Borgeruoutsendijk op 25 september 2013 werden twee reuzenkaraffen tentoongesteld met rioolwater: een van voor en een van na de zuivering.)

1964, het schematische overzicht van het oorspronkelijke zuiveringsstation aan de Borgerhoutsendijk

Bij de inhuldiging in 1964 van het waterzuiveringsstation aan de Borgerhout-sedijk verspreidde de gemeente een eenvoudig schema van de zuiveringsinstallatie met de bijhorende duiding.

1. Onweeroverlaat

Bij een regenvlaag komt er zeer veel water toegestroomd en een speciale klep, een overlaat of een overstort genoemd, wordt dan geopend zodat het overtollige water rechtstreeks in de Molse Nete vloeit.

2. Debietbeperker

Het toegelaten debiet in het nieuwe water zuiveringsstation is 675 m³ per uur. Bij meer water komt het afsluitsysteem in werking en stroomt het overtollige alweer in de Molse Nete.

3. Snijrooster en zandvanger

Snijroosters malen grote bestanddelen fijn en in de zandvanger bezinkt het zand dat door een pers wordt opgezogen.

4. Pompkelder

Het water wordt er opgepompt naar de voorbezinktank.

5. Voorbezinktank

Het afval begint af te breken en een slijkschraper op de bodem verzamelt al draaiend het slib in een centrale put. Ook de drijfslag wordt met een afschuimer zo verwijderd.

6. Verdeeltoren

Het water wordt gelijkmatig verdeeld over de twee bacteriënbedden.

7. Bacteriënvelden

Het water wordt in een kuip van 1375 m³ en met een doormeter van 26,5 m op de poreuze lavastenen gespreid. Micro-organismen die zich in de poriën van de lavastenen ontwikkelen, breken de schadelijke organische stoffen af en vormt humus, die vanaf de bodem naar de nabezinktank afvloeit.

8. Nabezinktank

De humus of het slib bezinkt en komt zoals in de voorbezinktank door een schraper al draaiend in een centrale put terecht. Dat slib wordt naar de voordigestor gevoerd. Het overstortende water, ook effluent genoemd, in de tank is zuiver genoeg om geloosd te worden in de Molse Nete.

9. Digestorens

Elke toren heeft een doormeter van 10,50 m en kan 820 m³ bevatten.

Het ontbindingsproces van het slib gaat hier verder en wordt achteraf naar de slibdroogbedden afgevoerd.

10. Slibdroogbedden

De oppervlakte van 1500 m² is in verschillende compartimenten verdeeld. Het water ervan vloeit terug naar de pompkelder om opnieuw gezuiverd te worden, de uitgedroogde humus wordt op een vrachtwagen afgevoerd.

11. Gashouder

Tijdens de ontbinding in de digestorens wordt gas gevormd dat naar de gashouder wordt geleid. Indien er voldoende gas is geproduceerd, kan het teruggevoerd worden naar de digestoren om het ontbindingsproces sneller te laten verlopen of om gebruikt te worden voor de verwarming van de administratiegebouwen. Maar volgens zeggen is dat laatste nooit gebeurd.²

Zwemmen in de Molse Nete

Lang geleden zwom de jeugd nog in beken, rivieren en kanalen. Zo stoeide en spartelde bijvoorbeeld de Witte van Sichem met zijn kameraden in een wild watergevecht nog in de Demer van Averbode. Ernest Claes (1885-1968) beschreef die kwajongensstreken in een erg levende volkstaal.

De Witte sprong opeens recht, had met een paar zwaaien van armen en beenen zijn jasje, hemd en broek uit, legde zijn klak daar op, en van bovenop den kant plompte hij in het water. De anderen sprongen hem al dadelijk achterna, en telkens platste het water in hooge stralen op, klotste zwalpend tegen de kanten en in verschrikte golfjes stroomafwaarts.

Bij dien eersten hoogen plons verdwenen ze allen een oogenblik onder het water, om dadelijk den kop weer boven te steken, proestend en blazend, en met hun handen aan de oogen wrijvend. Hun natte haren hingen sluik tegen hun slapen en voorhoofd, en 't gaf hun een heel ander voorkomen. Nu ze verkoeld waren en elkander eens goed hadden bekeken, begonnen ze polsen, armen en borst flink te wrijven, want dat hadden ze van de groote mannen afgekeken, en 't was een voorbehoedmiddel tegen het stollen van 't bloed. Alle zes tegelijk schoten ze vooruit door het heldere water, de armen gerekt en de handen vlak tegen elkaar om het water te klieven, en dan begonnen ze te slaan met de armen en de beenen, zoodat voor en achter hen het water brobbelend opdratste.³

Als Ernest Claes spreekt van 'het heldere water', dan mogen we wel aannemen dat het rivierwater toen nog zuiver was, en dus ongevaarlijk voor de gezondheid.

Onderwijzeres Louiza Nuyts (1928-2025) uit de Hoogstraat wist te vertellen dat de meeste kolken in de Molse Nete goed bereikbaar waren en als echte zwemplaatsen werden gebruikt. De Molse Nete was een aantrekkingspool voor de jeugd, des te meer omdat het vaak verboden terrein was. Want sommige rakkers waren er niet weg te slaan, niet in de zomer niet in de winter.

Hoog-zomer met een stralende zon en heet zand bracht waterplezier. Want dan gingen we 'boaje' (pootjebaden) in de Nete, waar nu de Rode Kruislaan ligt. Omdat de mensen veel Netewater gebruikten, waren er vele 'afstapjes', trapjes waar we in de Nete konden.

Sommigen durfden wat verderop gaan zwemmen in de 'Pap', de bijnaam van de eigenaar aan de oever. Dat was erg gevaarlijk, want het was een kolk. Daar mochten wij van ons moe niet naartoe, want daar waren volgens haar al verdronken.⁴

Of dat na de Tweede Wereldoorlog nog zo was, betwijfelen we ten zeerste, alhoewel in 1946 achter het rad van de watermolen in de Molse Nete een openluchtzwembijvertje werd aangelegd.

De ravottende jeugd kan er zich in het water begeven zonder het minste gevaar, want de ondiepte van het water is er afgepeild met stevige balken in het water en het water is er fris en helder. 't Gelijk zo wat een strand in 't klein. Waar dan ook, daar is niet te twijfelen, onze guitige jeugd dankbaar gebruik zal van maken. De eer van dit prijzenswaardig initiatief aan wie de eer toe komt.⁵

(Het Nieuwsblad van Moll, 12 juli 1947)

De watermolen met het afgebakende zwembijvertje. Zwemmen aan de watermolen mocht alleen aan de buitenkant van de afsluiting en slechts door kinderen onder de 12 jaar. Maar al vlug moest die stoeiplas gesloten worden omdat het Netewater te vervuild was. (Foto Frans Cuyvers van 't Bazarke)

De waterzuivering

Al eeuwenlang zuivert de natuur zelf het oppervlaktewater. Het principe van die biologische waterzuivering steunt op de afbraak van organische vervuiling door micro-organismen. In het water en slib van beken en rivieren zitten voldoende bacteriën die zich voeden met de organische bestanddelen en zo rottende planten en dierlijk afvalmateriaal afbreken.

Het zuiveren van afvalwater is historisch gezien een vrij recente ontwikkeling die direct gekoppeld kan worden aan de industriële revolutie vanaf de 19de eeuw en de bevolkingsgroei in de 20ste eeuw.

Die watervervuiling ontstond vooral door de lozing van huiselijke afvalwater en van vervuild water met meststoffen, metalen en chemische stoffen. De rivieren konden de steeds groter wordende vuilvracht niet meer aan. Het water werd ongeschikt om erin te zwemmen, de vissterfte nam zienderogen toe en het bestand van het micro-organisme ging snel achteruit.

‘De meeste rivieren zoals de Molse Nete waren op het einde van de jaren tachtig vrijwel dood’, was een gezegde dat de situatie goed weergaf, want al wat in de riviertjes leefde, was er niet meer.

Bij het beheer van het oppervlaktewater moeten alle burgers zelf zorgen voor de afvoer van het afvalwater op hun eigendom, de gemeente zet de straatriolering op haar programma en de grote motor van de zuivering van het rioolwater is Aquafin.

Brievenbus van het waterzuiveringsstadin langs de Borgerhoutsendijk met logo van Aquafin en huisnummer 50

Aquafin, het rioolwaterzuiveringsbedrijf dat in 1990 door het Vlaamse Gewest is opgericht, moet zorgen dat het afvalwater van de rioleringen voldoende gezuiverd wordt om in de rivieren te lozen. In zijn 329 groot- en kleinschalige zuiveringsstations maakt Aquafin dagelijks komaf met het afvalwater van ruim 84% van de Vlamingen. Ze beheert ook 1 715 pompstations en bergbezinkingsbekkens. Het water dat ze lozen is geen drinkwater, maar wel geschikt voor vissen, vogels en amfibieën en vormt geen noemenswaardige belasting meer voor de natuur en de mens.⁶

Sinds het begin van de jaren 2000 zit er weer vis in de Molse Nete, al was het vergeleken met vroeger nog mondjesmaat. Maar ondanks deze opmerkelijke verbetering is het nog niet goed genoeg gesteld met de waterkwaliteit in Vlaanderen, omdat de bodems van vele rivieren, en zeker van de Scheppelijke en Molse Nete, nog vervuild zijn met zware metalen van voorheen.

2014 - Visser Jan Claes met zijn vriend Armand aan de brug van de Borgerhoutsendijk met op de achtergrond de portierswoning van het zuiveringsstation, die toen al een tijdje leeg stond en in 2021 werd afgebroken.

De waterzuiveringsstations

Hoe zuivert Aquafin afvalwater?

De werking van een waterzuiveringsstation zouden we schematisch in drie grote stappen kunnen voorstellen: de mechanische en de biologische zuivering en de slibverwerking. Dat basisprincipe voor het zuiveren van het rioolwater is in de loop der tijden wezenlijk weinig veranderd.

Bij de mechanische zuivering wordt grof afval uit het water gehaald door het rioolwater te zeven en zo te ontdoen van bladeren, zand, papier en andere stoffen.

Een lege bezinktank met een brug die drijvende afvaldeeltjes ruimt en het schraapsysteem dat op de schuin aflopende bodem bezonken slib naar het midden van de tank duwt waar het wordt weggepompt. (Foto Archief Aquafin)

Na de mechanische zuivering volgt de biologische. Dat werk gebeurt door micro-organismen die op een natuurlijke manier het afvalwater reinigen van diverse organische onzuiverheden. Zij hebben voor deze afbraak wel heel veel zuurstof nodig, waardoor in de zuiveringsstations tegenwoordig grote beluchtingsbekkens gebouwd worden.

In de biologische reiniging wordt het natuurlijke zuiveringsproces nabootst dat in iedere waterloop plaatsgrijpt. In deze verwerking spelen aërobe micro-organismen de hoofdrol. De bacteriën zijn in staat, in aanwezigheid van voldoende zuurstof, om organische koolstof- en stikstofverbindingen af te breken. De micro-organismen gebruiken de vervuiling in het afvalwater als voedingsstoffen. Deze bacteriën zijn in wezen de schoonmaakploeg van de waterzuivering. In de rioolwaterzuiveringsinstallatie wordt wel de procedure van deze werkwijze echter erg versneld door de hoge concentratie van bacteriën en door extra lucht in het rioolwater te blazen.

Het kolkende water in de beluchtingsbekkens waarin zuurstof is geblazen.

De klassieke rioolwaterzuiveringsinstallaties zijn zo ontworpen dat ze organisch materiaal en nutriënten (stikstof, fosfor) uit het afvalwater kunnen halen.

Geneesmiddelen, pesticiden, PFAS en industriële microplastics zijn daarentegen moeilijk te verwijderen en operationeel erg duur. In het hoofdgebouw van Aqaufin in Aartselaar zijn nu proefstations geïnstalleerd om die specifieke afvalstoffen uit het water te halen.⁷

Na de mechanische en biologische zuivering bezinkt het slib en daardoor ontstaat in de tank een bovenlaag van gereinigd water, dat in een waterloop mag worden geloosd.

De normen voor dat gezuiverd water werden al decennialang onder invloed van het toenemend milieubewustzijn stelselmatig scherper gesteld. De Vlaamse Milieumaatschappij, afgekort tot VMM, haalt tegenwoordig wekelijks stalen op bij alle zuiveringsstations en controleert het water of het voldoende zuiver is om te lozen.

Het gezuiverd water stroomt over de overstortrand van de cirkelvormige nabezinktank naar de Molse Nete.

De bacteriën in het afvalwater groeien steeds aan en vormen als restproduct een soort slib. Het is een complex goedje waarvan het grootste deel opnieuw ter plaatse wordt gebruikt in het biologisch zuiveringsproces.

Het overblijvende slib wordt uitbesteed aan gespecialiseerde bedrijven. Ze drogen en verwerken het zodat het als grondstof kan worden gebruikt voor energieproductie (verbranding), als deklaag voor stortplaatsen of als meststoffen in de landbouwindustrie.

Iets wat al enkele decennia wordt toegepast, is het vergisten van waterzuiveringsslib. Dat doen ze door een deel van het slib om te zetten in biogas waarvan groene stroom wordt gemaakt.

In dertien zuiveringsstations heeft Aquafin een vergistingsinstallatie waarin de helft van de totale biomassa wordt vergist – zoals dat in de eerste installatie van Mol ook het geval was, maar sinds de eerste uitbreiding niet meer werd behouden.

Door de bouw van zuiveringsstations in het hele land en de geregelde watermonsters die genomen worden, ging zowel de biologische als de chemische kwaliteit van het oppervlaktewater gelukkig erg op vooruit.

Het rioolwaterzuiveringsstation aan de Borgerhoutsendijk

Toen er in de jaren vijftig voor het eerst sprake was van een waterzuiveringsinstallatie langs de Molse Nete aan de Borgerhoutsendijk, dachten velen in eerste instantie dat het station het water van de Molse Nete zelf zou zuiveren en dat men na enige tijd er weer zou kunnen gaan zwemmen. Om dat misverstand uit de wereld te helpen, is ooit de juiste benaming herhaaldelijk naar voren gebracht: een rioolwaterzuiveringsinstallatie, kortweg RWZI.

Waarom werd het zuiveringsstation aan de Borgerhoutsendijk gebouwd?

Die plaats ligt langs de Molse Nete en dus gemakkelijk om het behandelde water rechtstreeks in de rivier te lozen. Daarbij is het station gelegen op een van de laagste punten van Mol, 24 m boven de zeespiegel om precies te zijn, en zouden de installaties aan de Borgerhoutsendijk goed bereikbaar zijn voor alle nutsvoorzieningen.

Het rioolwaterzuiveringsstation aan de Borgerhoutsendijk

In de Molse Netevallei liggen nog heel wat vijvers, het zijn moerputten van weleer.

Zaterdag 3 oktober 1964: inhuldiging waterzuiveringsstation

Al in de beginjaren 1950 besliste het schepencollege van Mol een zuiveringsstation voor afvalwaters te bouwen. De invloed van dokter Luyten die toen burgemeester was, was hier zeker niet vreemd aan. De studie werd toevertrouwd aan een gespecialiseerde firma uit Brussel.

Hoofdingenieur-directeur Thienpont van het ministerie van Gezondheid keurde op 24 oktober 1956 het definitief ontwerp goed en de werken werden in drie loten uitbesteed.

De gemeente heeft het rioolwaterzuiveringsstation in eigen beheer gebouwd, maar in 1990 heeft Aquafin de zuiveringsinstallatie aan de Borgerhoutsendijk overgenomen.

De bouw van het zuiveringsstation door de gemeente liep niet altijd zonder problemen. Bij de plannen hoorden bijvoorbeeld ook een portierswoning en een verbrandingsoven, maar die laatste is nooit gebouwd geweest, vermoedelijk omdat het een te dure aangelegenheid was.

Een kort overzicht van de beginjaren aan de hand van gemeenteraadsverslagen in het plaatselijke weekblad Het Nieuwsblad van Mol.

1956 – *Filmavond over drinkwaterdistributie en zuiveringsstation der riolen in de feestzaal van de gemeentelijke muziekschool.*⁸ (Het Nieuwsblad van Mol, 5.5.1956)

1957 – Gemeenteraad. *De raad besluit in principe over de aankoop van gronden voor het oprichten van een zuiveringsstation.*⁹ (Het Nieuwsblad van Mol, 9.3.1957)

1960 - *Gemeente Mol. Openbare aanbesteding voor het oprichten van een zuiveringsstation voor afvalwaters op maandag 24 oktober 1960, te 11 uur op het gemeentehuis. Raming.*

Lot I – Werken van burgerlijke bouwkunde: 17.080.816 fr.

Lot II – Zuiveringstechnische uitrusting: 3.335.000 fr.

Lot III – Electromechanische uitrusting: 2.868.700 fr.

*Plannen en lastenboeken te bekomen 'Société d'Epeuration et d'Entreprises, Rue Elise 93, Brussel.*¹⁰ (Het nieuwsblad van Mol, 10 september 1960)

*1961 – Aanstellen toezichter voor het zuiveringsstation.*¹¹ (Het Nieuwsblad van Mol, 7.10.1961)

*1961 – Verplaatsing uitvoeringstermijn zuiveringsstation, gezien er nog gronden dienden onteigend te worden.*¹² (Het Nieuwsblad van Mol, 11.11.1961)

*1964 – Enkele weken voor de inhuldiging op 3 oktober sprak ingenieur de H. Engels tijdens een conferentie in het gemeentehuis over de installatie van het zuiveringsstation voor rioolwaters te Mol.*¹³ (Het nieuwsblad van Mol, 19.9.1964)

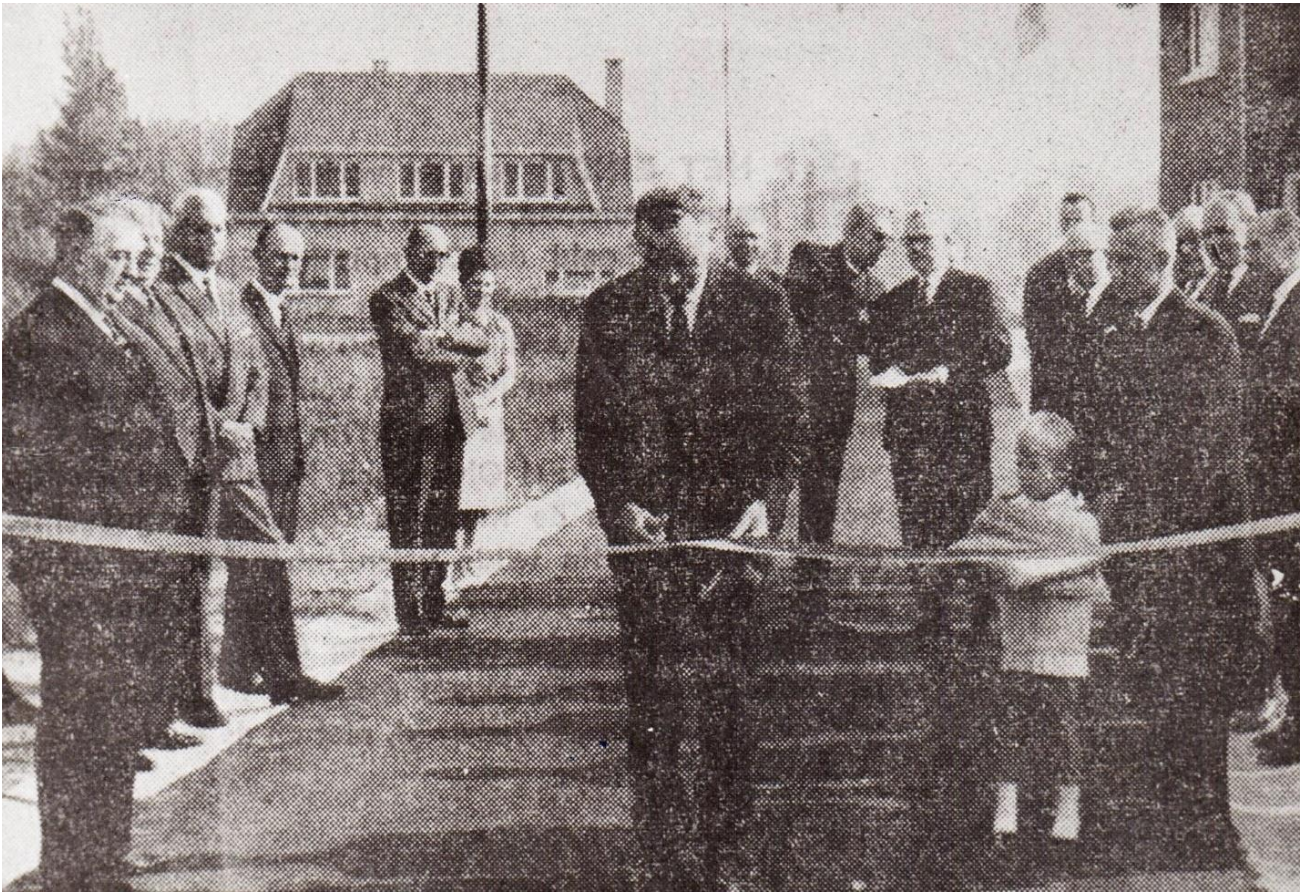
In het verslag van het Nieuwsblad van Mol van 10 oktober 1964 wordt de plechtige inhuldiging uitgebreid beschreven met vooral dankbetuigingen aan de architecten, de aannemers en al degenen die steun hebben geleverd bij de bouw en de uitwerking van het station.

Zaterdag 3 oktober 1964 wapperden de vlaggen op de Borgerhoutsendijk ter gelegenheid van het rioolwaterzuiveringsstation. Bij helder en schoon weder verwelkomde schepen K. Bergmans de vele aanwezigen bij de ingang van het station en hij schetste in korte bewoordingen de lange weg van onderhandelingen, contacten en administratieve verwikkelingen welke dan uiteindelijk hebben geleid tot het aanvangen van de werken in 1961, werken die nu hun bekroning vinden bij de plechtige inhuldiging.

Hierna begon de H. Thienpont met de nodige technische uitleg over het zuiveringsstation. Tijdens de rondgang werden de verschillende werkingen van het station uiteengezet. Hierna volgde een receptie en middagmaal. D. M.

Waarom is in dit verslag geen sprake van de burgemeester van Mol? Op 11 oktober 1964 waren er gemeenteraadsverkiezingen en uittredend burgemeester Jan Daems bleef liefst op de achtergrond. Het was Kamiel Bergmans, de eerste schepen van het ontslagnemend gemeentebestuur en tevens volksvertegenwoordiger, die de aanwezigen toesprak. Een paar maanden later, op 6 januari 1965,

werd Rob Van Rompaey de nieuwe burgemeester van Mol. Hoofd van technische dienst van de gemeente Mol was toen Jos Loffens.

De krantenfoto van de inhuldiging - Annemie, het dochtertje van Maria Smaers (op de achtergrond) en Eugène Van Clé, hoofd van de technische ploegen van de gemeente en wonende in de portierswoning, mocht het kussen vasthouden met de schaar om het lint door te knippen en die eer viel te beurt aan de H. De Baenst, directeur van de administratie en afgevaardigde van de Heer Minister. De man met papieren in zijn handen is Karel Bergmans.

De bouw en de expansie van het zuiveringsstation

Het rioolwaterzuiveringsinstallatie van 1964

De eerste waterzuiveringsinstallatie aan de Borgerhoutsendijk werd ontworpen voor een maximum toelaatbaar debiet van 675 m³ per uur. Dit om het afvalwater van 12.000 inwoners te verwerken, technisch aangeduid met 12.000 IE (inwonersequivalent). IE betekent de gemiddelde hoeveelheid afvalwater die een persoon thuis per dag voortbrengt en dat is 120 liter, of 150 liter als men rekening houdt met de scholen, ziekenhuizen en KMO's.

De totale kostprijs van het zuiveringsstation aan de Borgerhoutsendijk kwam neer op 22.000.000 fr.

Het rioolwaterzuiveringsstation langs de Mulse Nete dat in 1964 is ingehuldigd, met op de achtergrond de Borgerhoutsendijk met zijn volkstuintjes. De portierswoning staat net niet helemaal op de foto. Duidelijk zichtbaar zijn de voor- en nabezinktank, de bacteriënkuipe, de slibdroogbedden, het administratief gebouw met de digestietorens, de gaschoorsteen en de gasketel. (Foto Henri Nuyts, Hoogstraat)

1964 – De hoofdingang met het administratief gedeelte en de twee digestors. (Krantenfoto)

‘Jammer dat al die mooie gebouwen van het zuiveringsstation zijn afgebroken en dan bedoel ik het hoofgebouw met zijn twee rotondes. Dat was nu eens mooie architectuur’, dixit architect Dominic Van Clé, zoon van Eugeen en Maria Smaers die in de portiershuis hebben gewoond.

1964 - De droogbedden van het slib, de gashouder en de opbergruimtes langs de meanderende Molse Nete. (Krantenfoto)

De uitbreiding van het zuiveringsstation in 1996

De bouwwerken om de installaties te vergroten begonnen in 1992. In februari 1996 was het zuiveringsstation volledig operationeel zodat het op 17 mei van dat jaar kon worden ingehuldigd.

Het nieuwe project omvatte twee fasen. In de eerste daarvan werd de bestaande installatie van 12.000 IE (inwonersequivalent) uitgebouwd naar 40.000 IE. In de tweede fase werd de bestaande installatie gerenoveerd en werd de slibverwerking verruimd.

Vanaf dan werd het huishoudelijk afvalwater door collectoren aangevoerd vanuit drie gemeenten: Mol, Balen en Meerhout.

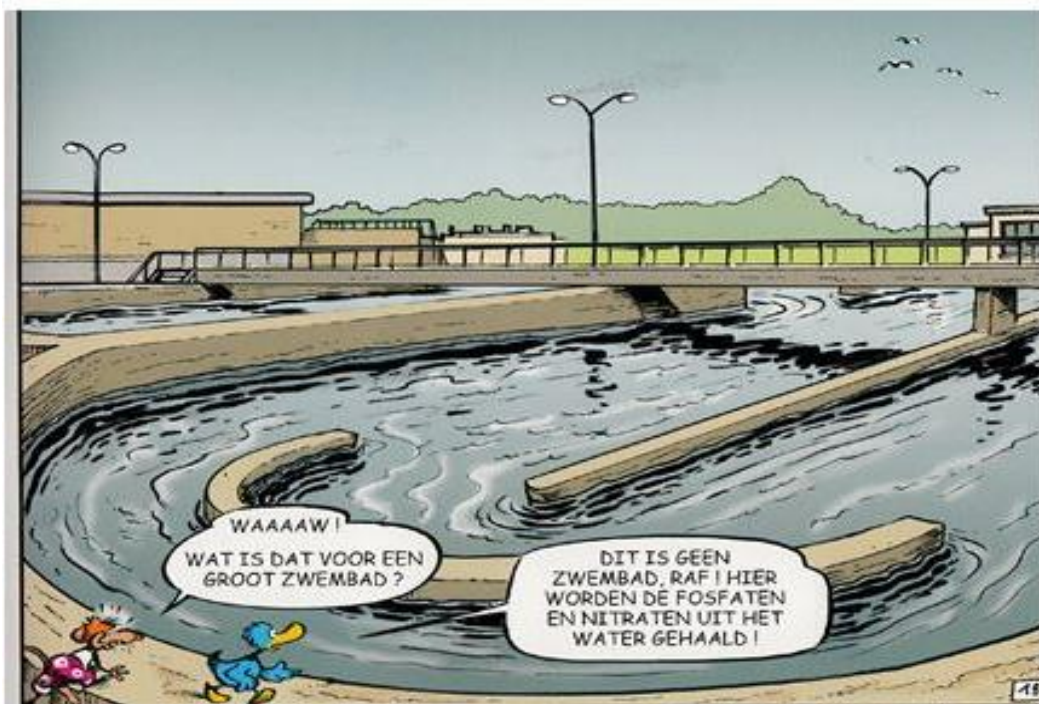
Het uitgebreide zuiveringsstation in 1999 met de duidelijke ligging tussen de Borgerhoutsendijk, de Molse Nete en het wandelpad Schaapsbeemdendijk (Schabberdekske in de volksmond) (Foto Aloïs Schoofs)

De uitbreiding van 2013

Aquafin startte de nieuwe werken in juni 2009. Een deel van het zuiveringsstation werd afgebroken en vervangen door een grotere infrastructuur. De groenbuffers rond de installatie bleven bestaan en de volledige zuiveringsinstallatie werd grotendeels overkapt, zodat de vuile lucht naar de geurverwijderingsinstallaties kon worden geleid en zo nog weinig geurhinder veroorzaakte.

Het vernieuwde waterzuiveringsstation kan het afvalwater van 61.000 inwoners volledig biologisch zuiveren. De installatie verwerkt 3920 m³ afvalwater per uur. De werken hebben zo'n 8,7 miljoen euro gekost.

Op 25 september 2013 werd door Aquafin een rondleiding georganiseerd in het vernieuwde waterzuiveringsstation. Elke bezoeker kreeg ten geschenke het stripverhaal 'De Riolorace' met als hoofdpersonen de eend Dario en zijn vriend, de rat Raf. Zij vertellen op een avontuurlijke, maar leerrijke wijze de tocht dwars door de riolen en de waterzuiveringsinstallatie en hoe het afvalwater gezuiverd wordt.

Strip De Riolorace: de verluchttingsbekkens bij de biologische zuivering van het rioolwater.

De Witte van Sichem

Riolen, collectors, pompstations, bergbezinktanks en zuiveringsinstallaties kosten een smak geld, maar ze maken wel degelijk het verschil. Dankzij dat station krijgt het water stap voor stap zijn kwaliteit terug. En wie weet... misschien kunnen de kinderen van morgen opnieuw pootjebaden en zwemmen in onze rivieren, net zoals in de tijd van de Witte van Sichem, toen helder water nog vanzelfsprekend leek.

Kinderen stoeien in de Demer ten tijde dat Ernest Claes, toen hij omstreeks 1920 zijn boek schreef.
(Scène uit de film: De Witte van Sichem)

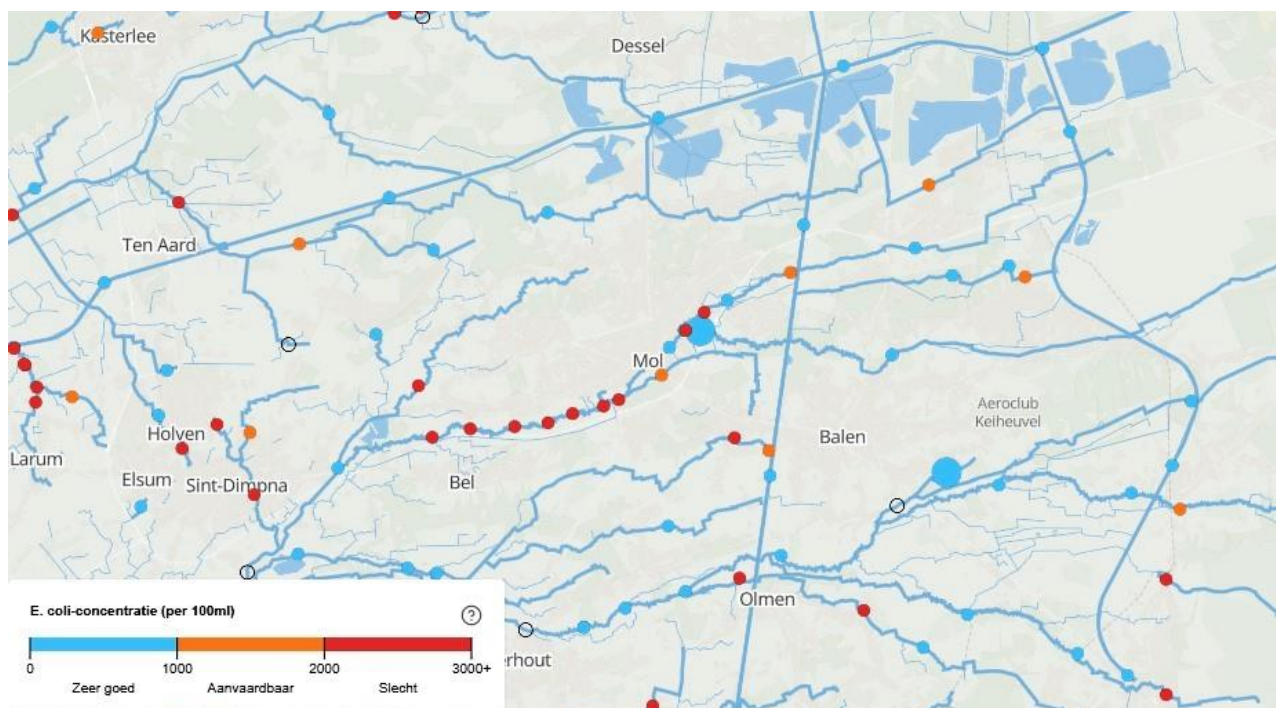
Uit de cijfers van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) blijkt dat er al ruime stappen zijn gezet, want de zuiveringsgraad bedraagt voor Vlaanderen 88,4 % van het afvalwater.

Er zijn wel wat verschillen per gemeente:

Lommel	97,3 %
Dessel	95,8 %
Mol	95,3 %
Geel	81,8 %
Balen	65,9 %

De toestand van de waterlopen evolueert in gunstige zin waardoor de planten en de vissen weer meer kansen krijgen.

Watermonsters, het burgeronderzoek op initiatief van de krant De Standaard, Waterland en de KU Leuven, hield in mei 2025 een onderzoek naar de waterkwaliteit in Vlaanderen en Brussel. Het onderzoek leert dat onze rivieren en kanalen, de grote waterlopen, opmerkelijk schoon zijn. Dat biedt kansen voor zwemmen in open water. Maar jammer genoeg zal dat in de Scheppelijke en Molse Nete nog niet voor seffens zijn, want uit die doorlichting blijkt dat onze kleinere waterlopen er erg slecht aan toe zijn.¹⁴

Kaart *Watermonsters*, het burgeronderzoek van De Standaard.⁽¹⁶⁾

Voor de Molse Nete en de Laak in Tessenderlo kleuren rood. Die bijriviertjes zijn door de historische vervuilingen met zware metalen en chemische stoffen er nog steeds erg belabberd aan toe.

EINDNOTEN

1. Technische dienst gemeente Mol
- 2.. Technische dienst gemeente Mol
3. Ernest Claes, De Witte, 1928
4. Onderwijzeres Alouiza Nuyts, Hoogstraat
5. Het Nieuwsblad van Moll, 12 juli 1947
6. Website Aquafin
7. Website Aquafin
8. Het Nieuwsblad van Mol, 5.5.1956
9. Het Nieuwsblad van Mol, 9.3.1957
10. Het nieuwsblad van Mol, 10 september 1960
11. Het Nieuwsblad van Mol, 7.10.1961
12. Het Nieuwsblad van Mol, 11.11.1961
13. Het Nieuwsblad van Mol, 19.9.1964
14. *Watermonsters*, het burgeronderzoek van De Standaard, mei 2025.